

Kood	Punktid
------	---------

XXVIII AJALOO OLÜMPIAAD
 GÜMNAASIUM
 Lõppvoor 4. märts 2022

TEINE MAAILMASÕDA

100 punkti

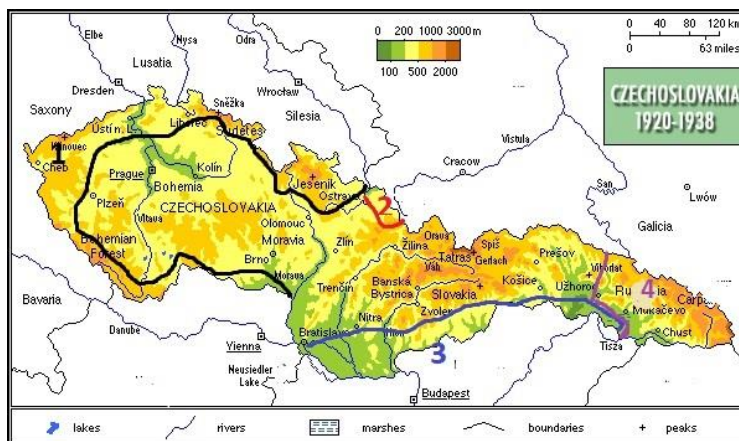
Koostaja Kaarel Piirimäe

1937. a. 5. novembril kutsus Hitler nõupidamisele Saksamaa kõrgemad ohvitserid ja tutvustas neile oma sõjaplaane. Hitleril oli kaasas adjutant, kes koostas kõneldust protokollid. Adjutandi nime järgi läks see oluline dokument ajalukku. **Mis oli adjutandi nimi** (piisab perekonnanimest)? 1p

Vastus:

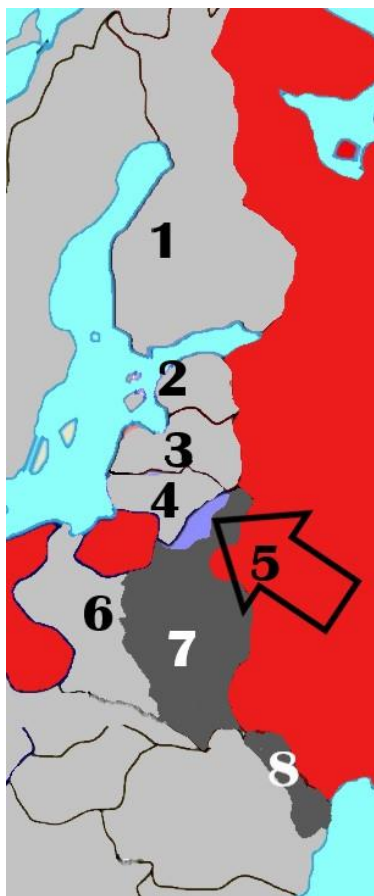
- Töö kaardiga. 8p

Nimetage piirkondade (1, 2, 3, 4) nimed, mis eraldati Tšehhoslovakiast pärast Münchener kokkulepet 1938-1939. Märki ära ka riik, kes nimetatud territooriumi hõivas.

	Piirkonna nimi	Riik, mis hõivas küsitava piirkonna
1		
2		
3		
3		

3. Molotov-Ribbentropi pakti salaprotokolliga jaotati Ida-Euroopa NSV Liidu ja Saksamaa huvifääridesse. Milliste riikide/ piirkondadega on tegemist ja millise riigi huvifääri või koosseisu need alad määrati. Punkti saamiseks peavad mõlemad olema õiged. 8p

NR	Riik/piirkond	Läks just selle riigi huvifääri või koosseisu
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

4. Saksamaa okupeeris Norra kuningriigi 1940. aasta kevadel ning okupatsioon kestis 1945. aasta maikuuni. Valdav enamus Norra rahvast oli okupatsioonivõimu vastu, kuid leidus ka poliitikuid, kes olid valmis uusi isandaid teenima. Mis oli selle sakslastele allunud nukuvallitsuse juhi, Norra fašisti nimi, kelle nime järgi hakati pärast sõda nimetama kõiki vaenlasega koostööd tegevaid poliitikuid? 1p

Perekonnanimi:.....

5. Milline sõdadevahelisel ajal välja arendatud uudne relvaplatform oli otsustava tähtsusega meresõjas Jaapani vastu Vaiksel ookeanil? 1p
Vastus:.....

6. Miks arvas Stalin 1941. aasta kevadel, et Hitler ei ründa oma liitlast NSV Liitu? 1p
Vastus:.....

7. Mida tähendab *holókauston* (ὁλόκαυστον) kreeka keeles? Milline mõiste on holokausti vastena kasutusel heebrea keeles? 2p

Kreekakeelne tähendus:.....

Heebriakeelne vaste:.....

8. Millised olid juutide ja teiste väljavalitud gruppide hävitamiseks ette nähtud natside hävituslaagrite, nagu Sobibor, Belzec ja Treblinka, juurde kuulunud kolm vajalikku rajatist (tehnoloogiat)? 3p

a.

b.

c.

9. Nimetage vähemalt kaks Eestis olnud juutide koondus-, töö- ja/või hävituslaagrit. 2p

a.

b.

10. 2001. aastal võttis endalt elu Saksamaa endise kantsleri abikaasa Hannelore Kohl. Arvatakse, et ta kannatas kogu elu trauma tõttu, mille ta elas 12-aastasena läbi 1945. aasta maikuu. Mis Hannelorega 1945. aastal juhtus? 2p

Vastus:.....

11. Nimetage kuni viis olulisemat põhjust, miks Saksamaa rünnak NSV Liidule 1941. aastal – operatsioon „Barbarossa“ – ei saavutanud oma eesmärgi. (Saksamaa sõdis arvulises vähemuses, Venemaa teed olid raskesti läbitavad, Saksamaa ei olnud valmistunud talviseks sõjapidamiseks, Saksamaal ei olnud piisavalt soomus- ja lennuväge, Saksamaa ei olnud arvestanud NSV Liidu suurte inimreservidega, NSV Liit suutis toota palju rohkem relvastust kui Saksamaa oli eeldanud). 5p

a.

b.

c.

d.

e.

12. Nimetage kolm põhjust, miks otsustas Hitler 1944. aasta alguses Eestit mitte maha jätta?

3p

a.

b.

c.

13. Kellega oli tegemist. Nimetage riik ja isiku ametinimetus/roll Teise maailmasõja ajal.

15p

Nimi	Riik ja ametinimetus/roll
Franklin D. Roosevelt	
Cordell Hull	
Winston Churchill	
Anthony Eden	
Joachim von Ribbentrop	
Joseph Goebbels	
Benito Mussolini	
Charles de Gaulle	
Dwight Eisenhower	
Georgi Žukov	
Clement Attlee	
Bernard Montgomery	
Erwin Rommel	
Chiang Kai-shek (Jiang Jieshi)	
Karl-Siegmund Litzmann	

14. Nimeta tähtsamad kolme suure liitlase sõjaaegsed konverentsid toimumispaiga järgi. 3p

	Toimumispaik
1943 november-detsember	
1945 jaanuar-veebruar	
1945 juuli-august	

15. Millise koalitsiooni – teljeriikide või ühinenud rahvaste – poolel sõdis nimetatud riik või valitsus mainitud aastatel? Millised riigid olid neutraalsed? Millised riigid olid teljeriikide poolt okupeeritud? Märkige tõestesse lahtritesse märke „X“.

22p

Riigi või valitsuse nimi	Sõdis ühinenud rahvaste poolel	Sõdis teljeriikide poolel	Oli teljeriikide poolt okupeeritud
Itaalia 1939-1943			
Rumeenia 1940-1944			
Bulgaaria 1941-1944			
Rootsi			
Türgi			
Hispaania			
Šveits			
Vichy Prantsusmaa 1940-1942			
Soome 1941-1944			
Ungari 1940-1945			
Slovakkia 1940-1944			
Horvaatia 1941-1944			
Norra 1940-1945			
Taani 1940-1945			
Kreeka 1941-1945			
Poola eksiilvalitsus ja Poola vastupanuarmee			
Prantsuse eksiilvalitsus ja Vaba Prantsusmaa relvajõud			
Hiina Vabariik			
Austraalia			
Singapur			
Filipiinid			
Korea			

16. Töö pildiga. 2p

Stseen Suurbritanniast 1940. aastal. Millise materjali saamiseks koguvad naisvabatahtlikud kööginõusid? Milleks naiste kogutavat materjali Teise maailmasõja ajal kasutati?

Kogutav materjal:

.....

Seda kasutati:

.....

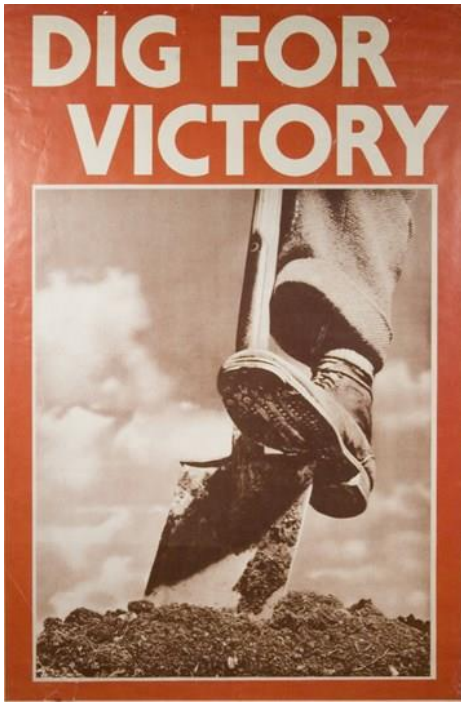
17. Töö pildiga. 2p

Naised Portsmouthis Hampshire'i maakonnas Inglismaal 1943. aastal. Mida kasulikku naised teevad? Miks seda vaja on?

Vastus:

.....

18. Propagandaplakat Inglismaalt. Mida soovitatakse Ühendkuningriigi elanikel teha? Miks see tegevus sõja ajal vajalik oli? 2p

Vastus:

.....

.....

.....

.....

19. Mis tüüpi tankiga on tegu? Millise riigi relvastusse kuulus? 2p

Tank:

Riik:

20. Mis tüüpi relvaga on tegu? Nimeta tootjariik. 2p

2p

21. Millise riigi relvajõudude teraskiivriga on tegu? 1p

Vastus:

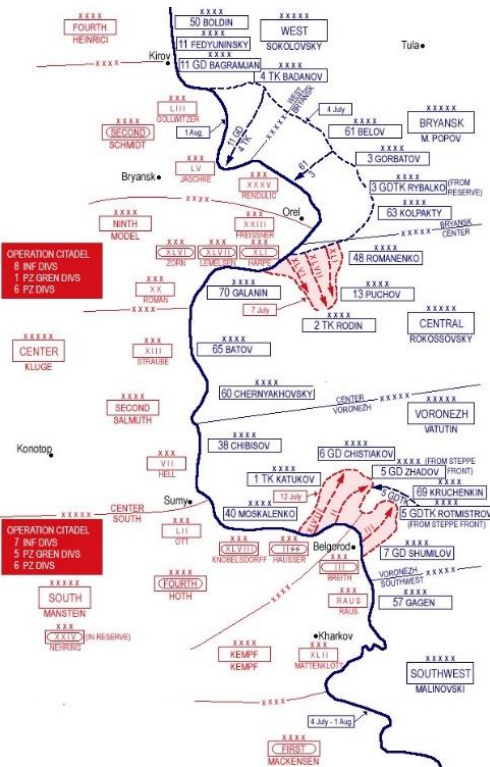

22. Milline otsustav lahing toimus Jaapani ja USA laevastike vahel Vaiksel ookeanil 1942. aasta 4.-7. juunil? Lahingut nimetakse ligiduses olnud saare järgi. 1p

Vastus:

23. 1942. a. 12. augustil kohtus Churchill esimest korda Staliniga. Ühel hetkel vestluse ajal võttis Briti peaminister paberi ja joonistas sellele krokodilli pildi. Churchill ütles pildile osutades, et krokodilli võib lüüa vastu nina, kuid võib lüüa ka kõhtu. Mida Churchill sellega silmas pidas? 2p

Vastus:

24. Millise lahingu skeemiga on tegu? Millal lahing toimus? Mille poolest oli lahing tähtis? 3p

Lahingu nimi:

Toimumise aeg (aasta ja kuu):

Lahingu olulisus:

.....
.....
.....
.....
.....

25. 529. a. paiku asutas Nursia Benedict 130 km kaugusel Roomast mägikloostri. Kloostri hooned hävitasid Ameerika ja Briti väed õhulöökidega 1944. a. veebruaris. Seejärel hõivasid Saksa väed kloostri varemed, muutes need üheks 161-kilomeetrise Gustavi kaitseliini tugipunktiks. Kloostri pärast peeti maha Itaalia sõjakäigu ohvriterohkemad lahingud? Millise kloostri oli tegu? Millise riigi väeüksus vallutas kloostri sakslaste käest tormijooksuga? 2p

Kloostri nimi:.....

Riigi nimi:.....

26. Töö tekstiga. Lugege läbi järgnev katkend ja vastake küsimustele. 3p

„Meie, ühinenud rahvad, olles otsustanud päästa järeltulevad põlvned sõjaviletsustest, mis on kaks korda meie elu kestel toonud inimkonnale kirjeldamatut muret; taas kinnitada usku inimese põhiõigustesse, tema väärikusse ja väärtusse, meeste ja naiste võrdõiguslikkusesse ning suur- ja väikerahvaste õiguste võrdsusse; luua tingimused, milles võivad püsida õiglus ning lugupidamine lepinguist ja muudest rahvusvahelise õiguse allikaist tulenevate kohustuste vastu; kaasa aidata sotsiaalsele progressile ja elatustaseme parandamisele suurema vabaduse tingimustes, /.../ otsustasime ühendada oma jõupingutused.“

Mis dokumendiga on tegemist?

Millisel aastal dokument allkirjastati?

Millal ühines lepinguga Eesti?.....

27. 1992. aasta jaanuarikuus liitus Eesti rahvusvahelise konventsiooniga, mille teksti väljavõtteid võib alljärgnevalt lugeda. Lisage puuduv sõna. 1p

„Lepinguosalised, võttes arvesse, et ÜRO Peaassamblee on oma 11. detsembri 1946. aasta resolutsioonis nr. 96(I) deklareerinud, et ... (**küsitav sõna**) on rahvusvahelise õiguse seisukohalt kuritegu, mis on vastuolus ÜRO vaimsuse ja eesmärkidega ning tsiviliseeritud maailma poolt hukka mõistatud, tõdedes, et ... (**küsitav sõna**) on ajaloo kõikidel perioodidel põhjustanud suuri kaotusi ning olles veendunud, et inimkonna vabastamine sellisest talumatust nuhtlusest nõuab rahvusvahelist koostööd, lepivad kokku alljärgnevas:

/.../

II artikkel

Käesoleva konventsiooni kohaselt mõistetakse (**küsitav sõna**) all iga allpool loetletud tegu, mis on toime pandud kavatsusega hävitada osaliselt või täielikult /.../ üksusi, nagu

(a) üksuse liikmete tapmine;

(b) üksuse liikmetele tõsiste kehaliste vigastuste või vaimsete hälvete tekitamine;

(c) üksusele tahtlikult selliste elutingimuste pealesurumine, mis põhjustab üksuse täielikku või osalist hävimist;

(d) abinõude rakendamine üksusesisese sündimuse takistamiseks;

(e) laste sunni viisiline ümberpaigutamine ühest üksusest teise.

/.../

Käesolev konventsioon, mille tekstidel hiina, hispaania, inglise, prantsuse ja vene keeles on ühesugune jõud, kannab 9. aprilli 1948. aasta kuupäeva.“

Küsitav sõna on:.....